

PIŁOWAĆ (16) *vb impf*

piłować (14), **pielować** *Calep* (2), [**piłować**].

o oraz a jasne; pielować z tekstu oznaczającego é niekonsekwentnie.

inf piłować (2). ◇ *praes* 1 sg piłuję (6). ◇ 3 sg piłuje (2). ◇ 3 pl piłują (4). ◇ *part praes act* piłując (2).
Sł stp brak, *Cn* notuje, *Linde* także XVII (z *Cn*) – XVIII w.

1. *Przecinać piłę; serrare Mącz, Calep, Cn; desecare a. dissecare, a. praecidere serra, delimare, elimare, limare, reciprocare serram Cn* (6) : Serro – Piełuię. *Calep* [973]a.

piłować co (2): *Mącz* 373c; Iednym kości piłuią/ drugim ręce nogi vcieraią *RejZwierc* 151v.

Szereg: »trzeć, (albo) piłować« (2): Scobs, Proch który páda pod piłkę gdy co trą álbo piłuyą/ troćiny. *Mącz* 373c, 388c.

Przen [co] (2) : nie myślę nigdy złym zá zle oddawác: [...]. Ale wždy nie z ftrony oľoby I.M. ktorą ważę/ y mam w vcźciwości; lecz z ftrony sprofnych błędow/ łowu Bożemu y prawdzie zbáwienney przeciwnych wędźidło grube piłuiąc nie lámę oľobę lząc. *CzechEp* *4.

W przeciwstawieniu: »piłować ... nie gładzić« (1): A což to ieft zá pociefzna náuká moy miły przyiacielu/ kora drapie sumnienia nie pociefza/ piłuię á nie gładzi ich. *SarnUzn* H6.

Szereg: »drapać, piłować« (1): *SarnUzn* H6 cf *W przeciwstawieniu*.

2. *Wygładzać, szlifować pilnikiem; limare Mącz, Calep; pilare, propilare, scalpere Mącz* (10) : Bowiem káždy Rzemieśnik iednym kftałtem kuie/ Kowal młotki kołáce/ á Słofarz piłuię. *RejWiz* A8v; Pilo, Piłuyę/ gładzę/ równam. *Mącz* 299d, 193d, 326c; Aleć iuż y kowale kuiąc y fłofarze piłuiąc gęłto o tym mowią *RejZwierc* 182; *Calep* 604a.

piłować co (2): *Scalpere atque limare gemmas, Rownác/ Piłowác* perły. *Mącz* 193d, 47c.

[*piłować* czym: *Otroćiny/ Limatura. Feil oder Veilspen/ ten proch/ ktery pilnikiem zeymuie piłuiąc. SienHerb* K4#v (*Linde*).]

Szereg: »piłować, (albo) trzeć« (2): *Centrosa scobs, Opiłki/ álbo ten proch* który pádá z żelazá gdy ye fłofarze piłuyą álbo piłkami trą. *Mącz* 47c, 193c.

Przen (1) : *Limare commoda alicuius, Piłowác* to yeft mnieyźzić vtrácác. *Mącz* 193d.

Synonimy: 1. rzezać, trzeć; 2. gładzić, równać.

Formacje współrdzenne: *opiłować, popiłować, spiłować, upiłować*.

Cf **PIŁOWANIE, PIŁOWANY**